

SLOVENE

Štev. 292.

POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorlase nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 22. decembra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno ob praznikih, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. Vupravnštvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 v.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavljeno 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
V sprejema naročila, inserate in reklamacije. —
Za vsako vrsto se računajo enostopna pettista (dolžina
12 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrist
13 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravniškega telefona št. 138.

Pomlajenje Italije.

Rim, 19. dec.

Duhovi v katoliški Italiji so veselo razburjeni. Novo življenje se obeta in vse hrepeni, da bi za dobo mrtvila zadnjih desetletij nastopilo krepko delo v javnosti „Slovenec“ je sporočil že o novem vetru, ki veje med Vatikanom in Kvirinalom. Sicer sprava med obema še davno ni narejena, a velevažen dogodek je, da je predsednik katoliškega izvrševalnega odbora pozval v okrožnici somišljenike, da se naj katoličani vpišejo v volilne imenike za državni zbor.

Tega Medolago-Albani ni storil na lastno odgovornost brez vednosti svetega očeta. To je jasno. A s tem je namestu „non expedita“ nastopilo že njegovo nasprotje: „Expediti!“ — kaže, da katoličani nastopijo v državni zbornici.

Druga važna izjava je članek p. Antona Pavišiča v „Civiltà Cattolica“. Pavišič je jezuit, Dalmatinec iz Spljeta. Studiral je v Inomostu, bil rektor v Gorici in pozna dobro nemške in italijanske razmere. Opozarja Italijane na politično organizacijo nemških katoličanov, zlasti na njihov „Volksverein“. Ker je „Slovenec“ že večkrat pisal o tem društvu, mi ni treba navajati podrobnosti iz Pavišičevega članka. Omenjam le sledeče misli:

Pavišič pravi, da je glavna moč nemških katoličanov v politični organizaciji kmečkega ljudstva, katero je najboljši jez proti socialni demokraciji. Ko je dne 3. maja 1903. — piše p. Pavišič — se pomikal od palače Odescalchi na rimskem Korzu velečastni spreved, ki je nemškega vladarja spremljal k obisku Leona XIII. v Vatikan, in je rimsko ljudstvo burno pozdravljalo cesarja, ki je hotel svoje poklonstvo do glavarja katoliške cerkve obdati z vsem sijajem svojega vladarskega veličanstva, tedaj so prijatelji in sovražniki papeštva spoznali, da ima ta obisk velik političen pomen. A niso vedeli za razlog temu dogodku. In vendar ni nič umljivejšega nego to: Za ono krasno kočijo s pozlačenimi orli in za vsem tem pompom je stalo k a t o l i š k o l j u d s t v o nemških dežela, katerega politična moč je v fizični in moralni sili zavednega in organiziranega kmeta. Res obsega socialna in politična organizacija nemških katoličanov vse sloje, in je ravno zato tako mogočna in zmogljiva. A kmečki element je vendar najmočnejša bramba proti protestantizmu, liberalizmu in socializmu: katoliški kmet je poslal Bismarcka v Kanoso in je Viljema II. nagnil, da je šel po Scali regii v Vatikan.

Pavišič nato Italijanom podaje načrt organizacije v treh točkah: Najprej morajo imeti določen socialen program, potem disciplinirano slogo vseh socialnih organizacij, in slednjič veliko centralo za delo in organizacijo, kakor jo je ljudsko društvo ustvarilo v München-Gladbachu.

Posebno interesanten je pa naslednji dogodek iz zadnjih dni. Novoizvoljeni katoliški občinski svetniki rimski so vprašali papeža, ali se naj gredo tudi oni pokloniti italijanskemu kralju v Kvirinal. Papež je odgovoril, da mu je žal, da tega ne more

dovoliti, ker se vrši sprejem v palači, katera je papežu odvzeta. Katoličani niso šli v Kvirinal. Ko so pa šli drugega dne h kralju liberalni in socialistični občinski zastopniki, jim je Viktor Emanuel III. izjavil, da jako nerad stanuje v Kvirinalu, kateri nikakor ni pripraven za kraljevo rezidenco. Ta zgradba, pravi kralj, je bila sezidana za čisto drug namen, namreč za sprejem papeža in kardinalov pri konklavu.

Mladi italijanski kralj ima prav, da ni zadovoljen s svojo rezidenco. Sicer pa ne stanuje v nekdanjih papeževih prostorih ampak v Palazzinu, ki ga je že njegov ded, Viktor Emanuel II., prizidal h Kvirinalu. Ta namreč tudi ni hotel prebivati v nekdanji papeževi posesti. Dolžili so ga vsled tega, da je babjeveren. Papeški prostori se že dolgo rabijo samo za stanovanje gostov in za dvorne svečanosti.

Neprijetne sitnosti so imeli tudi pri krstu prestolonaslednika. Lepa pavlinska kapela na Kvirinalu je v interdiktu, kapela v Palazzinu je premajhna za večje svečanosti; zato so morali prirediti za krst neko dvorano Vsaka kraljeva palača ima svoje lastno župnijo, tako v Turinu, Neapolju, Monzi, Palermu itd. Samo Kvirinal je nima in je podložen najbližjemu mestnemu župniku pri sv. Vincencu in Anastaziju, ki je bil pri krstu. To so sitnosti.

Gotovo soglašajo katoličani in papež z italijanskim kraljem, ko izjavlja, da mu to stanovanje ni všeč. Tako se pa tudi vedno bolj pripravlja pot za nadaljnje zблиžanje. Sicer pa je težišče položaja v mladi katoliški organizaciji. Italijanski kmet bo rešil spor med Vatikanom in Kvirinalom.

Rusko-japonska vojska.

Boj za Vzhodni Kikvanšan.

London, 21. dec. Nekateri podrobnosti priobčujejo o boju za Vzhodni Kikvanšan današnji jutranji listi Japonski prostovoljci, ki so vedeli, da gredo v gotovo smrt, so si navezali o rog rok bele in rdeče krpe ter napisali svoja imena na čepice, rokave ter na drugo obleko, da tako omogočijo identifikacijo; kajti dobro so vedeli za strašne učinke granat ter so bili pripravljeni na to, da bodo razmesarjeni. Prvo kolono je pokopala prst, ki jo je vrgla kvišku eksplozija min. Druga kolona je planila najprej skozi vrzel, napadla Ruse z bajonetmi ter po krvavem boju vrgla Ruse iz prvih permanentnih utrd. Junak dneva je bil general Samejima, ki je s svojim junaškim zgledom izpremenil poraz v zmago.

Rusko brodoge v Port Arturju uničeno?

Neka brzjavka iz Tokia z dne 20. t. m. pravi, da zadnje ruske torpedovke gore. „Sebastopol“ se je še bolj pogreznil.

Z dne 21. t. mes. poroča iz Londona Reuterjev urad, da se je „Sebastopol“ nagnil za 10 stopinj, najbrž vsled zadnjih torpednih napadov.

Prizori med premirjem pred Port Arturjem.

Neki ruski častnik, ki je došel v Čifu, je pripovedoval, da je branilo „203 m. gric“, pri katerem so Japonci imeli tako grozne izgube, le 600 Rusov. To se ne sklada popolnoma s poročilom poveljnika Micenova,

ki govori o izgubi 2000 mož. Interesantno je, da tudi tu, kakor ob Sahu, ljuta sovražnika ob času premirja tako prijazno občujeta, medtem ko v boju ni nikakega parda. Rusi so presenetili Japonce, ki so med premirjem prišli iz svojih okopov, z dvema steklenicama konjaka. Japonci so se revanžirali ter se dali Rusom osem steklenic piva, ki ga imajo v Port Arturju. Ko so japonski častniki dejali Rusom: „Vi ste hrabri!“, je dejal general Smirnov, poveljnik utrdbe: „Mi nismo hrabri, a znamo svojo stvar.“ Rusi pravijo, da so imeli priliko, precej natančno oceniti število japonskih mrtvecev. Ob „203 m. gricu“ so izgubili Japonci 18000 (?) mož, pri utrdbi Bordi 10000 (?) mož in pri Icušanu 9000 (?) mož. Ruski častnik se je pritoževal, da so japonske granate uničile vse biljarde v Port Arturju.

Dnevno povelje Gripenbergovo.

General Gripenberg je pri prevzetju poveljstva izdal dnevno povelje, v katerem pravi, da bo dal ustreliti vsakega častnika in vojaka, ki brez povelja gre nazaj. Kar se njega tiče, ne bo on nikdar dal povelja za umikanje. Lahko ga ustreliti vsak častnik ali vojak, če bi iz njegovih ust prišla kaka taka beseda.

Kuropatkinovo poročilo.

Kuropatkin brzojavlja z dne 19. t. m.: Na našem desnem krilu so šli prostovoljni lovci v noči na 14. t. mes. na poizvedbo v neki gozd. Ko so bili okrog 600 korakov oddaljeni od naših vrst, jih je sprejel sovražnik z groznim streljanjem, da so se morali umakniti. Lovci so imeli dva ranjenca, ki so ju vzeli seboj. Medtem je sovražnik čisto od blizu streljal na umikajoče se lovce. V noči na 16. t. m. so šli lovci zopet na poizvedbo v isti gozd, odkoder so pregnali sovražnika ter zasedli ondi se nahajajočo japonsko utrdbo.

V noči na 17. t. m. so prišli lovci do utrdbe, ki je oddaljena 150 korakov južno-vzhodno od lesa. Lovci so našli ondi v ruskem jeziku pisano pismo, ki prigovarja Rusom, naj se udajo Japoncem.

V noči na 19. t. m. so pregnali lovci Japonce iz njihovih okopov, ki krijejo železniški most čez Saho, ter razdrli vse utrdbe. Na naši strani je bilo ranjenih šest vojakov. To podjetje, ki je imelo namen, preprečiti promet Japoncev čez most, so lovci pripravljali tri noči. Ob hudem ognju so lovci napravili s pomočjo vreč, polnih peska, prsbrane, izza katerih so lahko streljali na most. To delo se je izvršilo na inicijativno in pod vodstvom stotnika Perakopova.

V Mandžuriji.

Dopisnik „Birž Vjed.“ poroča iz Mukdena 20. t. mes., da je stanje japonske armade z vsakim dnem težavnejše, medtem, ko je samozavest ruske vojske vsak dan večja. Nihče ne misli več na umikanje.

Kuga v japonskem taboru.

„Rusj“ poroča iz Mukdena, da japonski uskoki pripovedujejo, da divja v japonskem taboru neka nova bolezen, ki jo imajo ruski zdravniki za kugo.

„Birž Vjed.“ poročajo, da je ruska armada dobro preskrbljena s kurivom. Cene so padle za 25 odstotkov.

Hunhuzi.

Ruski brzjavni urad poroča iz Mukdena 20. t. m.: Deset tisoč mož broječi hunhuški oddelek v dolini reke Ljao, ki so ga vodili japonski častniki, se je zmanjšal za dve tretjini, ker ga Japonci niso plačevali.

Ruske in japonske pomorske bojne sile.

Kakor znano, je pričela Japonska morskotno vojsko s šestimi bojnimi ladjami prvega razreda, in sicer: „Mikaza“ (15

tisoč 362 ton, zgrajena l. 1900), „Azahia“ (15443 ton, l. 1899), „Sikišima“ (15 tisoč 40 ton, l. 1899), „Jasima“ (15080 ton, l. 1898), „Fuji“ (12649 ton, l. 1898), „Hacuze“ (12517 ton, l. 1896), ter z dvema bojnim ladjama drugega razreda: „Čin-Jen“ (7335 ton, l. 1881), ki so ga Japonci vzeli Kitajcem, in „Fuzo“ (3777 ton, l. 1877).

Od teh oklopnih sta zadeli, kakor smo poročali že spomladi, dve na mine. „Hacuze“ se je potopila, „Fuji“ pa so komaj rešili; sicer je še sposobna za plovbo, vendar ni več dosti vredna. Nedavno se je oficijelno naznanilo, da se je potopila „Jasima“ in sedaj se je potopila pred Port Arturjem tudi „Sikišima“, ki je bila že 6. marca poškodovana pred Port Arturjem.

Ostanejo le še „Mikaza“ in „Azahia“, ki sta bojni ladji popolne vrednosti, „Fuji“ je manj vredna, „Čin-Jen“ je zastarela in mali „Fuzo“ skoraj ne šteje več.

Tem ladjam postavijo Rusi nasproti lahko 5 bojnih ladij prvega razreda in sicer: „Knjaz Suvarov“, „Borodino“, „Orel“ in „Aleksander III.“ (te vse so zgrajene v letih 1901 in 1902, ter imajo po 13516 ton), „Osljablja“ (12600 ton, leta 1898). Nadalje dve bojni ladji drugega razreda: „Navarin“ in „Sisoj Veliki“, ki imata po 10000 ton ter sta zgrajena v l. 1894. in 1891.

Glede križaric je razmerje sledeče: Japonska je imela ob pričetku vojske 8 križaric in sicer: „Ivate“ (9906 t, l. 1900), „Icuma“ (9906 t, l. 1899), „Acuma“ (9456 t, l. 1899), „Jakumo“ (9800 ton, l. 1899), „Azama“ (9855 ton, l. 1898), „Tokina“ (9855 ton, l. 1898), „Kazuga“ (7700 ton, l. 1903), „Nisin“ (7700 ton, l. 1902). — Zadnje dve je kupila Japonska od Argentine. — Potopila se je „Acuma“; poleg tega so bile pa vse druge več ali manj poškodovane; vendar so najbrže že popravljene.

Rusija postavi temu brodogju nasproti sledeče ladje: Oklopna križarica „Dimitrij Donskoj“ (6600 ton, leta 1891), „Oleg“ (5800 ton, l. 1903), „Aurora“ (6600 ton, l. 1898), „Zemčug“ (6600 ton, l. 1903), „Izumrud“ (6600 ton, l. 1903), „Almas“ (6800 ton, l. 1903). Poleg tega bo morda sodelovala tudi križarka „Diana“, ki se že nahaja v francoski luki Saigun, in „Askold“, ki je sedaj v Šangaju. Naposled pride v poštev „Rosija“ v Vladivostoku, ki je največja ruska križarica s 13675 tonami. Bodočnost bo pokazala, ali se bo tudi kaka ladja portarturskega brodogja udeležila boja. Ravno tako najbrže pride v poštev še „Gromoboj“ (13220 ton) in „Bogatir“.

Toda Rusija nima ničesar postaviti proti z oklepi nezavarovanemu jap. brodogju, ki obstoji iz 12 križaric do 4900 ton ter iz približno 20 topničark; poleg tega imajo Japonci še nekaj malih in zastarelih obrežnih križaric.

Na morju.

Iz Tokia poročajo, da je dne 19. t. m. japonska ladja „Asagiri“ zaplenila angleški parnik „King Arthur“, ki je zapuščal Port Artur. Baj je pripeljal parnik v trdnjavo živila. Imel je na krovu ruske pomorske častnike, ki so izkušali priti k baltiškemu brodogju. Ladjo so odpeljali v Saseho. — O ladji „Nigretia“, ki so jo zaplenili Japonci, poročajo, da je vozila v Vladivostok kontrebandno blago. Na njenem krovu so bili tudi ruski častniki in moštvo, ki so pobegnili iz Sangaja; med njimi tudi poveljnik rušilca „Grozobaja“, ki je imel pri sebi važne listine. Katere narodnosti je „Nigretia“, se še ni moglo dognati. V listi Lloydovih ladij tega imena ni najti.

Časopis na fronti.

Poročnik Šnabievskij izdaja na pozicijah svojega polka hektografski list, v katerem priobčuje vse važnejše in zanimivejše dogodke. V neki notici pripominja, da nemore jamčiti za redno izhajanje svojega lista.

List, ki večkrat menja barvo.

Daevnik „Novi Kraj“ v Port Arturju, ki izhaja še vedno v zlic obleganju, je v neki številki, ki je slučajno dospela v Evropo, priobčil nastopno: „V bližini sobe za stavce je „poginilo“ dvanaest granat. Razne eksplozije so pokvarile zidove, dočim so druge razbile okna. Naše besedilo se tiska na papir nedoločne barve. Nimamo vedno dobrega, belega papirja na razpolago, ampak smo prisiljeni rabiti večkrat višnjeve, rdeč in oranžast papir. Vojaki na nasipih čitajo pa vedno naš list z velikim veseljem.“

Kapitan Klado o hullaškem dogodku.

Ruski kapitan Klado se je izrazil, vozeč se v Pariz k hullaški komisiji, dopisniku pariškega „Journala“, ki se mu je pripeljal nasproti do belgijske meje o hullaškem dogodku sledeče: Izrecno je povdarjal svojo dolgo službeno dobo, svoje znanje ter izkušnje; vsled tega se ne moti, ako trdi, da so bile gotovo navzoče torpede in sicer jap. Takrat ni bilo nikake megle, pač pa je svitlo svetel mesec, kar mu je omogočilo natančno opazovanje. Vsi Rusi so videli isto in Roždestvenski je poročal carju v tem smislu. Kapitan obžaluje, da so bili zadeti tudi ribiči. Ako se je pa streljalo, nihče ni mogel vedeti kam gredo streli. Sploh pa, pravi kapitan, kaj so imeli ribiči opraviti pri torpedovkah? Za pomoč ni bilo časa; kajti brodoge je imelo povelje, naj vozi, kakor mogoče, hitro. Poleg tega je ostala ena sovražna ladja več ali manj nepoškodovana ter je lahko rešila druge. Nadalje je dejal, da brodoge ne bo dospelo na bojišče pred 2 mesecema ter se spustilo v boj. Načrt Roždestvenskega je izvršen, a ima vsled numeričnih vzrokov enako šans za poraz ali zmago. Vsled tega je zagovarjal Klado v časopisih odpošiljatev tretjega brodogja. — Šele potem bo Rusija dovolj močna, da si priberi na morju zmago.

Cesar v razstavi „Leonove družbe“.

Včeraj je cesar obiskal drugo razstavo avstrijske „Leonove družbe“. Cesar se je mudil skoraj eno uro in pol v razstavi in se je o njej izjavil jako pohvalno.

Niževavstrijski deželni zbor

je imel včeraj sejo, da izpremeni vsled želje vlade nekatere točke jeseni sprejete zakona o šolah. Poročal je deželni odbornik dr. Gessmann. Rekel je, da se popolnoma strinja z željami vlade, ki ne izpremeni bistveno načrta. Nikakor ne nasprotuje državnemu nadzorstvu šol, samo to zahteva, da bi država res povsod izvrševala nadzorstvo. Soc. dem. poslanec Seitz je izjavil, da so izpremembe, ki jih zahteva vlada, nezadostne. Obžaluje, da ni imela vlada več smisla za zahteve ljudstva (soc. dem. vajencev. Op. uredn.). Predlagal je več izprememb. Namestnik grof Kielmansegg je naglašal, da je novi šolski zakon v polnem soglasju z državnim šolskim zakonom. Govorili so še baron Freudenthal, Schwarz, dr. Marchet in Völkl. Poročevalec Gessmann je v ostrih besedah zavračal napade na novi šolski zakon. Prosil je zbornico, naj pritrdi izpremembi. Živahno odobravanje med kršč. soc. poslanci in na galeriji. Zbornica je z veliko večino odobrila predlog dr. Gessmanna.

Trgovinska pogajanja z Nemčijo.

„Allg. Zeitung“ poroča, da bo že danes odločeno, če se bo sklenila trgovinska pogodba z Nemčijo. Sedaj se gre zgolj za določila o prometu živine. Če se poverjeniki obeh držav sporazumajo, ne bo Nemčija niti odpovedala sedanjim trgovinskim pogodbam, marveč bo v novi pogodbi določilo, da stopi s 1. januarjem 1906 nova pogodba v veljavo.

Dogodki na Ogrskem.

Budimpeštanska korespondenca priobčuje razgovor svojega poročevalca z Andrássyjem. Rekel je, da bi bil razpust zbornice sedaj kršenje ustave in kraljeve prisege. Z novimi volitvami ne bo uničeno delovanje opozicije.

Nova zbornica bo obstajala zgolj iz poslancev, od katerih bo en del hotel na vsak način uveljaviti Danielov predlog, a opozicija bo izkušala za vsako ceno preprečiti Danielov predlog. Lahko pride do tepežev in morda bodo streljali z revolverji.

Mrno delovanje in zborovanje v novi zbornici je popolnoma izključeno. Andrássy je izjavil, da hoče storiti vse, da pride do sporazumjenja med strankami. Opozicijske poslance prihodnje volitve jako skrbe. Več najradikalnejših poslancev je bilo pri Košutu. Prosil so ga, naj vpliva, da ne bodo sedaj razpisane volitve. Košut je rekel, da sedaj nestrpežni žanjejo, kar so sejali. Leta in leta jih je svaril, naj ne tirajo obstrukcije do skrajnosti.

Med zaupniki opozicije in liberalcev se vrše pogajanja, da bi se preprečile nove volitve. Liberalci zahtevajo rešitev važnih predlogov, opozicija pa Tiszov odstop. Tisza je baje izjavil, da odstopi, če zbornica sprejme vse izpremembe in tudi poostrenje poslovnika. Liberalci ne upajo, da se stranki sporazumeta.

„Veto“ pri papeževi volitvi.

Poljski listi poročajo, da je bil v Rimu kardinalu Puzyna vročen papežev odlok, v katerem se preti onim kardinalom s strogiimi kanoničnimi kaznimi, ki bi proti izvolitvi kakega kardinala za papeža vložili ugovor kake vlade.

Italijanski senat

je s 70 proti 15 glasovom odobril trgovinsko pogodbo med Svico in Italijo.

Francoska zbornica

je odobrila zakonski načrt, da bosta praznika ponedeljeka po Božiču in Novem letu.

Kandidat Bienaimé.

Radikalni krogi trde, da je toulonski mornariški prefekt podadmiral Bienaimé zato prosil za umirovljenje, ker hoče kandidovati za poslanca v drugem pariškem okraju, katerega je zastopal rajni Syveton. Volilni odbor nacionalcev je že ponudil Bienaiméju kandidaturo.

Nabava novih topov na Srbskem.

Nameravana nabava novih topov je povzročila, da je srbsko javno mnenje razdeljeno, kje nabaviti topove. Mnenja so različna, naj li se topovi nabavijo v Avstriji, Nemčiji ali na Francoskem. Kralj želi, da bi bilo vprašanje o novih topovih kmalu rešeno.

Škof proti „Tägliche Rundschau“.

Valencijski španski škof Nozalea je težil berelinski dnevnik „Tägliche Rundschau“ zavoljo razžaljenja časti. Sodišče je urednika obsodilo. Kako je bilo že pri nas z dekanom Erjavcem?

Syvetonova smrt.

Oče umrlega poslanca Syvetona je včeraj vložil tožbe proti neznanemu morilcu svojega sina Syvetona. Nacionalno časopisje, osobito „Intransigeant“ in „Libre parole“, namigavajo, da smatrajo za Syvetonovega morilca neko s Syvetonom v ozki zvezi stoečo osebo. Rochefort priobčuje v „Intransigeantu“ pismo gospe Menartove, pastorka Syvetonove, v katerem jako ljubeznivo piše o rajniku in toži o svoji materi. Rochefort sklepa iz tega pisma, da so bile obdolžitve proti Syvetonu z ozirom na njegovo pastorko izmišljene.

Z Balkana.

Ponoči dne 20. t. m. se zgorele pisarne bolgarskega eksarhata. Zgoreli so skoraj vsi papirji.

Iz Italije.

Italijanski senat je 20. t. m. po kratki razpravi odobril zakonski načrt o pomnožitvi karabinierov, policije in mestnih straž.

Povratak Marcela Haberta v Pariz.

Voditelj lige francoskih domoljubov se je 19. t. m. povrnil v Pariz. Navdušeno so ga sprejeli njegovi pristaši. Ob 9. uri zvečer je bil shod, na katerem je odstopil vodstvo stranke poslanec Galli zopet Habertu. Habert je izjavil, da obžaluje, ker je moral pustiti Derouléda v prognanstvu. Rekel je, da bodo domoljubi pričeli z odločno akcijo proti bloku francoske vlade, da se bo dovolil povratak iz prognanstva tudi Deroulédu. Zahteval bo, da se izvrši revizija svoječasne sodnijske obravnave proti njemu.

Štajerske novice.

Š. Občinski odbor na Humu pri Ormožu izvolil je blag g. c. kr. dvornega svetovalca dr. Miroslava Ploja, državne in deželne poslanca, veleposestnika itd. v priznanje posebnih zaslug enoglasno svojim častnim občanom.

Š. Rudniški ravnatelj Robert Drasch v Trbovljah gre na ručnik v Kočevje. Rdečkarjem je bil v želodcu, a drugi so ga radi njegove narodne nepristranosti, dasi je bil Nemec, spoštovali.

Š. Razširjena ljudska šola na Vodah, zdaj 5razredna deška in 5razredna dekliška, je obdržala svoj nemški napis: „Werk-schule - Knaben - Mädchen“. Solo pohajajo slovenski otroci, večinoma rudarski, učni jezik je slovenski; zato je pač samonemški napis na šoli lepa ironija.

Š. Elektrarno stidajo — kakor nam poročajo iz Trbovelj — na Vodah pred staro glažuto. Preskrbovala bo z elektriko tudi Hrastnik in Zagorje. Želeži je, da jo napeljejo tudi v Trbovlje. Te bodo potem res moderne. Čudno pa je, da poštna uprava še ni oskrbelja za Trbovlje posebnega listonoše. Stranke si ga morajo same plačevati. Niti nabiralnika ni nikjer. To pa menda ni moderno dandanes, ko že vsaka gorska vas ima poštnega sela. Kdo je kriv?

Š. Za zadnje deželnozbornske volitve so dobili trboveljski demokrati iz Zagorja 100 K agitacijske podpore. Take poročila „Rdeči prapor“, kateremu obljublja Miha Čobal pomoč iz Trbovelj in Zagorja, ako se preseli iz Trsta v Ljubljano. Bomo videli.

Š. Ljutomer. Hišo s posestvom je kupil tukaj slovenski pedobar Golobič, Križanov zet pri sv. Trojici v Slovenskih goricah.

Š. Ptuj. Novo železnico dobimo. Dež. poslanec Ornič bo predlagal v dež. zboru zgradbo nove železnice Rogatec Ptuj-Sv. Trojica-Purkla. Ornič se že dogovarja s posameznimi občinami o tej zadevi. Ali bo kaj obilo kruha iz te moke? Dvomimo!

Š. Tovarna na dražbi. Papirnica v Jurklostru pri Rimskih toplicah pride 14. januarja t. l. na dražbo. Tovarna je cenjena na 30.418 kron, pripadki pa na 10.930 K.

Š. G. Karol Mikol, štajarski rojak, ravnatelj realke v Kromeržu, je imenovan za ravnatelja v šestem činovnem razredu.

Š. Kako se lovi tatove. Imejtelju posestva Gorice pri Celju je nekdo vedno kradel drva. Na noben način posestnik ni mogel tatu zaslediti. Končno je razne kose lesa zvezal z žico in konce žic zvezal z električnim zvoncec v svoji spalnici. Prihodnjo noč je že pričel zvoniti zvonec. Tat je bil zasačen.

Š. Divji lovci. Pred celjskim sodiščem so bili obsojeni znani lovski tatovi 49letni posestnik Jožef Goršek iz Zelš pri Vojniku na 2½letno ječo, njegov nezak. sin Jožef Gužaj in 30 let stari posestnik Jožef Grilc pa vsak na 11 mesecev težke ječe. Ko so jih zasačili, so se branili s puškami.

Koroške novice.

k. Naš poslanec g. Fr. Grafenauer je v zadnjem deželnozbornskem zasedanju vsega skupaj govoril 28krat. Pristaši nem. kršč. soc. stranke so vsi trije skupaj se oglašili k besedi 25krat. Kolikrat pa so povzeli besede nemškutarski kimovci? — Slovenci imamo najpridnejšega in najsposobnejšega poslanca.

k. O čistem dobljku. Miklavževega večera“ z dne 11. t. m. se je zadnjič pomotoma poročalo, da se obrne ves znesek v korist družbi sv. Cirila in Metoda. Sklenilo se je to svoto deliti, in sicer dobi polovico t. j. 43 K 3 v. „Slov. kršč. soc. delavsko društvo v Celovcu“, druga polovica pa se je poslala kot božični dar „Čitalnice“ in slov. delav. društva za šentrupeško „Narodno šolo“ pri Velikovem društvenemu vodstvu v Ljubljano.

k. Velika nesreča se je prigodila na postaji Žabnica dne 20. t. m. Tovorni vlak, ki vozi jutraj ob 7. uri proti Ukvam, ima navadno dve ali tri lokomotive; dve ima spredaj in jedna zadaj pritiska. Ko se prične vlak pomikati s postaje, se odtrga pri jednem laškem vozu zaklepenjač pri verigi, vlak vozi naprej z nekaterimi vozovi za gramoz. Ko v hitrosti zapazijo, kaj se je zgodilo, vozi nazaj ne vedoč, da zadnja lokomotiva pritiska zadnji del vlaka naprej. V tem trenutku trčita oba dela s tako močjo skupaj, da so prazni vozovi za gramoz jeden na drugega poskakali. Več vozov je polomljenih. Za lokomotivo je bil voz za vlakovodjo, v katerem so bile tri osebe, dva uslužbenca in vlakovodja. V trenutku, ko je vlak skupaj trčil, je vrglo prazen voz za gramoz s sprednjimi kolesi na voz, v katerem so bile osebe. Uslužbenca sta jako poškodovana; jednemu je odlomilo nogo in vsega zmečkal, drugega tudi hudo ranilo, vlakovodjo pa vrglo ob steno. Ponesrečenca so z brzovlakom odpeljali v bolnišnico v St. Vid. Na lice mesta je prišla komisija, vlaki so imeli velike zamude.

k. V proslavo Brezmadežne sta v celovškem bogoslovju slovenska in nemška akademija skupno priredili v nedeljo 18. t. m. slavnostno predstavo, katero je počastil tudi mil. g. knezoškof s svojo navzočnostjo. Najprej so udarili tamburaši slovenske akademije: „Pozdrav Mariji“. Nato je zapel s tujimi močmi pomnoženi zbor nemške akademije Meztartovo: „Slava Bogu“. Prvi govornik je navajal svete očete o brezmadežnem spočetju Device Marije. Moški zbor slovenske akademije je zapel krasno himno Hladnikovo: „Brezmadežni Devici“. Ud slovenske akademije g. Janko Šiler je v lepem govoru dokazal, da je dogma o brezmadežnem spočetju veliko bojno znamenje proti najhujši herezi sedanjega časa proti naturalizmu. Slavnost je zaključil orkester nemške akademije s Schubertovo: „Ave Marija!“ Premil. g. knezoškof se je pohvalno izrazil o lepo uspehi slavnosti in opominjal bogoslovce, naj ne pozabijo, da človek sam iz sebe brez milosti božje ne doseže ničesar.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. dec.

P. n. gospodom naročnikom! Današnji številki „Slovenca“ smo zopet prilo-

žili položnico pošto-hranilničnega urada za vse one p. n. naročnike, ki jim s koncem decembra poteče naročnina. Dobili jo bodo radi lažjega poslovanja tudi vsi oni, ki list plačujejo mesečno, in imajo event. že druge položnice pri roki. Prosimo naj vsak čim prej obnovi naročnino za naprej in vpošlje obenem tudi event. zaostali znesek, da bomo mogli z novim letom redno nadaljevati s pošiljanjem

Novi župan v Zagrebu. Iz Zagreba, 20. decembra: Danes je bila izvenredna seja mestnega zastopstva, v kateri je bil izvoljen za mestnega župana dr. M. Amruš. Dobil je 30 glasov, dočim so vsi privrženci čiste stranke prava glasovali za svojega druga Gasparovića, ki je dobil 15 glasov. Občinstvo je sprejelo izvolitev dr. Amruša z velikim zadovoljstvom. V svojem nagovoru je v kratkih potezah omenil, kaj naj se čim prej izvede v korist meščanstva. Novega župana čaka veliko dela, toda on je odločen mož, zato upamo, da bode tudi izvel, kar je obljubil. Dr. Amruš je že bil župan zagrebški pred dvanaestimi leti, a poznato je, da so se vsa dela, katera so že deloma končana pod upravo zadnjega župana, zasnovala še pod županstvom Amruševim. Dr. Amruša je odstranil bivši ban Khuen Hedervary, ker je hotel na vsak način zatreti opozicijo v mestnem zastopstvu. To se mu je seveda tudi posrečilo ter je tako zagospodovala mažaronska večina v mestnem zastopstvu. To gospodstvo je trajalo 12 let, in zdaj se vrača zopet dr. Amruš na župansko stolicu. Meščanstvo zagrebško je s to volitvijo zadovoljno, ker je novi župan dober in varčen gospodar ter z vso natančnostjo varuje koristi meščanov. Nas veseli njegova izvolitev pa tudi zato, ker je novi župan odločen katolik, kar je dokazal s svojim delovanjem na prvem katoliškem shodu. Nadejamo se, da se bode kraljevi Zagreb pod upravo novega župana vedno lepše razvijal.

— Iz Trzina. V bližnji Loki je bila pretečeni petek volitev župana. Ko bi si Ločani sami med seboj izbrali župana, bi mi nič ne imeli proti temu. Toda v župansko volitev se meša graščinski oskrbnik barona Lichtenberga, Riedl, ki je zaradi svoje neuljudnosti znan od Trzina do Mengša. Riedl je pridobil na svojo stran polovico odbornikov, da bodo volili župana, kakor bo baron hotel. Kdor je neodvisen, ne bo šel na Riedlove limanice. Vsi kmetje na Kranjskem so se že odtrgli od graščinskega jerobstva ali naj samo še Ločani služijo nemškemu baronu? Slovenski kmet, ki mu dela in seka cel ljuhi dan v gozdu, ta dobi od tega nemškega milijonarja celih 55, reci petinpetdeset krajcarjev na dan. Ubogi kmet, ki nima po zimi družega zasluzka, mu dela kot neumna živina in sedaj hoče ta visoki gospod, oziroma njegov oskrbnik Riedl še pri županski volitvi imeti prvo besedo ter izvoliti tacega župana, da bo takó plesal, kakor bo Riedl godel. To se ne sme zgoditi! Baron Lichtenberg je poslanec in kot tak je v nemški-slovenski zvezi, katera ima namen, da kmetu krajsa njegove pravice. In vi kmetje boste še pomagali, da vam bodo tem preje nov jarem naložili? Povsodi se kmetje združujejo, vi pa hočete z graščakom držati, vam ne privošči večje pravice. Kdaj ste še videli barona in njegovega Riedla v loški cerkvi, katero imata pred nosom, pa bosta ta dva vam ukazovala? Ali more kak pošten Slovenec dati glas Nemcu, ki je takrat, ko je v habaški kozolec strela vdarila, tako klel, da so se vsi zgražali. In tak tujec naj ukazuje našemu kmetu? Ločani, če imate kaj korajžje, izvolite moža po svoji volji. Nikar ne bodite tako boječji, saj vam nič ne more. Če imate večino v odboru, bo konec Riedlove slave!

— Imenovan je rač praktikant pri dež. odboru g. Jožef Bregant za rač. oficijala drugega razreda, rač. praktikant istotam g. Jožef Sarabon za rač. oficijala drugega razreda in volonter g. Ivan Peklenk za rač. praktikanta.

— V Kranju je umrl 20. dec. t. l. ob 11. uri ponoči Anton Slamberger v 20. letu svojega življenja. Pokojnik, edini sin c. kr. notarja Antona Slambergerja, je bil zelo nadarjen, odlični dijak. V preteklem šolskem letu je dovršil 8. razred na tukajšnji gimnaziji, mature se zaradi boleznih ni mogel udeležiti s svojimi sošolci. Odlikoval se je tudi po lepem vedenju. V dolgotrajni bolezni je večkrat prejel z vidno pobožnostjo svete zakramente sveto popotnico poslednjič nekaj ur pred odhodom v večnost, kamor sta se mu pred malo leti preselili mati in najmlajša sestra Pogreb je bil v četrtek, 22. t. m., ob 3. uri. Udeležila se ga je vsa gimnazija in mnogo ob-

činstva. Večna luč naj sveti blagemu mladenci!

— **Nov poštni urad** se ustanovi na Savi, okraj Radovljica.

— **S delitatis za starološko dekanijo** ima šod 29. t. m. v Selcih ob 10¹/₂ uri dopoldne.

— **Jugoslovanski almanah.** Sinoči so sklenili udeležniki sestanka za „Jugosl. almanah“, da bo slovenski del razdeljen v tri dele, in sicer bo vsak nosil firmo enega treh leposlovnih listov „Dom in Svet“, „Zvon“ in „Slovan“. Vsak del izvoli svoje razsodišče za spise svojih sotrudnikov. — Spisi se odpošljejo dne 1. januarja.

— **Raspisana** je nadučiteljeva služba v Velikem Podlogu.

— **Lepo gorko vreme** imajo v Trstu. Morje je mirno.

— **Solstvo v Pulju.** Puljski dnevnik „Omnibus“ je priobčil zanimivo statistiko o šolstvu v Pulju. Pulj ima 36 000 prebivalcev. Po znani statistiki je okoli 23 000 Italijanov, 8500 Slovanov in 4500 Nemcev. Italijanske šole raznih vrst štejejo 2530 otrok, nemške šole pa 1435 učencev. — Po statističnem razmerju bi Italijani morali imeti 2750 šolskih otrok, Slovani 1000 a Nemci okoli 500. Medtem pa vidimo, kako so nemške šole pogoltnile okoli 1000 otrok. Slovani pa nimajo v Pulju niti enega razreda. Njihovi (večinoma hrvaški, nekoliko tudi slovenski) otroci morajo hoditi v italijanske in nemške šole. Evo, take so istrske šolske razmere! Značilno je, kako močno je tukaj pomanjkanje.

— **Novice iz Amerike.** Nesreča pri delu. Anton Cmok, doma iz St. Jurja ob juž. žel., se je pri delu težko poškodoval. To poroča njegov prijatelj iz Sev. Amerike. — Smrt na tujem. Iz Kansas City, Kas., se javlja, da je tamkaj umrl Ivan Ferlič, doma iz Poljan pri Škofji Loki. V Ameriki ostavlja soprogo in štiri nedoletne otroke. — Dete z dvema glavama. Žensko dete z dvema glavama, rojeno v East Somerville, vzbuja mnogo pozornosti med bostonskimi zdravniki. — Potniški vlak padel v potok. Iz Holden Mo v Ameriki se poroča, da je ponoči vlak, ki je bil poln potnikov in ki je vozil iz St. Luiza padel v izušeno potokovo strugo. 150 oseb je ranjenih, med njimi 80 težko.

— **Boj za slovenski nagrobni napis.** Pred časom smo bili povedali, kako je laško starešinstvo v Gradišču ob Soči prepovedalo tukajšnjemu učitelju v kazni g. Bajtu napraviti na grobu svoje matere na pokopališču v Gradišču slovenski napis. Vsa reč se je vlekla dolgo naprej potem rekurzov, ali končna rešitev, ki je bila dognana pred kratkim, se glasi, da sme gosp. Bajt postaviti v laškem Gradišču slovenski napis na grob svoje matere. Prav tako!

— **Ljudske knjižnice**, ki bi se prenašale iz kraja v kraj, napravi laško društvo „Unione dei Giovani Friulani“. Prvo tako knjižnico postavijo v Tržič (Monfalcone).

— **Tisoče kron** podarite naši siroti miljenki, šolski družbi sv. Cirila in Metoda, ako vsi prilepite na vsako pošiljatev, pismo, dopisnico, razglednico, kar jih odpošiljate sedaj prigodom božičnih praznikov in novega leta, enega, dva, tri, pet, sedem, deset in več narodnih kolekov. Tako nasvetuje vrla reška Hrvatica za svoje istrske brate. Kaj nas ovira, da ne bi tudi mi sprejeli nje nasveta? Naši slovenski šolski družbi bi mnogo pomogli!

— **Graški občin. svet** ima premalo dela, zato se vtika tudi v stvari, ki ga nič ne brigajo. Protestiral je proti novemu nižjeavstrijskemu šolskemu zakonu.

— **Dar.** Gospod župan Ivan Hribar je daroval 200 kron za trzinske in mengeške reveže.

— **Ljudsko šolstvo.** Iz drugega v prvi plačilni razred so pomaknjeni: Marija Schweiger, Jakob Pertnar, Ivan Levec, Nežika Zupan, Marija Marovt, Klodilda Gof. — Iz tretjega v drugi plačilni razred: Konrad Mally, Mih Poklukar, Anton Levstek, Ivan Lekar, Jožef Reich, Ema Ravbacher, Frančiška Jankovič, Kristina Demšar, Aleksander Lunaček, Ivan Schöber, Valentin Zavr, Franc Marolt, Luka Knific, Franc Högl. — Iz četrtega v tretji plačilni razred: Anton Kos, Franc Čuk, Frančiška Pogačnik, Viljem Tschinkel, Jož. Tratar, Rudolf Schiller, Jožef Bergant, Janez Zupanič, Gizela Eisenhardt, Mat. Jug. Marija Justin, Terezija Kovacič, Ljudmila, Bukowitz, Marija Račič, Marija Dovgan, Eleonora Deu, Ema Petsche, Frančiška Furlan, Franc Delcot, Konrad Barle, Edvard Markošek, Evgenija Pehani, Vitibald Rus, Karolina Klemenčič, Pavla Brezovšek, Ema Žerjav, Vincenc Berce, Vincencij Krek, Friderik Jazbec, Marija Arh, Mat. Primosch.

— **Tržaške bombe** pred dunajskimi porotniki. Dunajski porotniki se bodo pečali s tržaškimi bombami. V prvi razpravi, ki bo meseca februarja, bo obtožen diurnist na tržaškem magistratu, Felice

Vidusso, član društva „Vita dei giovani“ i veleizdaje, ker je širil veleizdajske spise. V drugi razpravi bodo pa na zatožni klopi: akademični slikar Napoleon Cocci, oficial tržaškega mestnega davčnega urada Oskar Suban, bivši lastnik kavarne Martellus de Paul, in dimnikar Justus Salatei. Dolže jih, da so vedli za bombe, ki so se našle v društvenih prostorih razpuščene „Società ginnastica“. Prestaviti morajo vse spise iz italijanščine v nemščino. Pri razpravah bodo posredovali tolmači.

Ljubljanske novice

Baron Hein je nastopil daljši dopust ter je v spremstvu svoje soproge odpotoval v Sicilijo.

Pogreb obč. svetnika Ivana Skerjanca se je vršil včeraj jako slovesno. Pri pogrebu, ki se je razvil od mrtvašnice pri sv. Krištofu, je svirala „Društvena godba“, ki je tudi na grobu zasvirala žalostinko. Udeležila so se pogreba društva: „Sokol“ z zastavo, „Slavec“ z zastavo, „Ljubljana“ z zastavo, „Glasbena Matica“, deputacija ognjenega društva in več drugih deputacij in občinstva. V slovo so pokojniku zapeli združeni pevski zbori pod v. d. v. g. R. a. z. i. n. g. e. r. j. a. — Poroča se nam, da je izmed gospodov, katerim je pokojnik zapustil nekaj legatov, včeraj g. Dečman daroval ed. dobljenih 500 kron 300 kron družbi sv. Cirila in Metoda. Upati je, da bodo tudi ostali gospodje posnemali ta zgled in obdarovali družbo sv. Cirila in Metoda ter še kako drugo dobrodelno društvo. Tako bodo najlepše služili pokojnikovim intencijam, dobri stvari pa koristili.

Iz Amerike se je včeraj pripeljal 15 Hrvatov in Slovencev. — Z Vestfalskega je prišlo 50 iz Podbrda pa 70 Hrvatov. — Na Hrušico je šlo 40, na Jesenice 25 na Vestfalsko pa 30 Hrvatov.

Kmečka posojilnica za ljubljansko okolico na Gorupovem vrtu ob Dunajski cesti ne bode zgrajena nameranih poslopij, nego ima zdaj dotičnih 12 st. parcel na prodaj. Vseh stavbišč je ondi vsled parcelacije 18.

Tlak iz kamnitih kock so položili na prehodu Miklošičeve ceste in Sodnijskih ulic pri Bahovčevi hiši, preostaje ga položiti še od vegla dr. Krisperjeve hiše proti parku.

Dunajsko cesto bodo prihodnje leto tlakovali od hiše župana Hribarja do konca Gorupovega vrta, a l. 1906. pa zadnji del, t. j. do železniškega prelaza. Dotični stroški so obrokoma v drž. proračunu.

S stavbišča II. drž. gimnazije prično po novem letu odvažati prst in drug material, kar ga je odveč, v višini 1 m. S kopanjem temelja pa se prične kasneje.

Posipanje cest. Trnovčan nam piše: Te dni so posuli ceste na Trnovskem nasipu in Opekarski cesti. Le na „Stradon“ so pozabili. Že štiri leta ni bil posut. Ob deževju stoji voda po jamah, kakor v gorski vasi. Ljudje kar v čevlje zajemajo vodo. Se večji reveži so otroci, ki hodijo v šolo. Prosimo toraj, naj se tudi nas na Stradonu spomnijo gospodje.

Velika nesreča preprečena. Včeraj dopoldne je hotela zakuriti v peči Reisnerjeva dekla na Resljevi cesti št. 7, a spočetka ni hotelo goreti. Naenkrat se je pa zasvetilo in nastal je velik pok, po sobi pa je začelo smrdeti po plinu. Preiskovati so začeli po vzroku in poklicali delavce iz plinove tovarne, ki so začeli pred hišo kopati, da bi prišli do plinove cevi. Med kopanjem je eden delavcev zadel s krampom ob kamen in povzročil s tem iskro, nakar se je z velikim pokom vnel plin v zemlji in goreti je začelo po vsej že izkopani jami. — Ognja pogasiti niso mogli toliko časa, da se prekopali od dveh strani in potem zamašili plinove cevi. Pripetila bi se bila lahko velikanska nesreča, ko bi se stvari ne bilo pravočasno opazilo.

Dobrotnikom in prijateljem živali. Predsedništvo društva za varstvo živali v Ljubljani objavlja: Plemenita srca prebivalcev mesta Ljubljane, kakor cele Kranjske dežele so v svoji splošno priznani milosrčnosti že opetovano s hvalevredno darežljivostjo po možnosti olajšala bedo živali, zlasti ptičev. Zima preti z vsemi neprilicami ubogim ptičkom, katerim je usojeno preživeti pod milim, a v tem času pač bolje rečeno nemilim nebom, v prosti naravi. Poklicani se čutimo toraj prositi vse dobrotnike in prijatelje pomoči, po leti s svojim petjem nas razveseljujejočim, a po zimi trpečim ptičkom-trpinom, in sicer nujne pomoči. Ali kako? Pristopite k našemu društvu in nam omogočite podpirajoč nas s svojimi prispevki napraviti ubožcem nove in več krmilnic ter preskrbeti za mrzlo in dolgo zimo dovolj ptičje krme. Ta smoter našega društva se pa da le tedaj doseči, ako nas plemeniti prebivalci mesta Ljubljane, kakor cele dežele Kranjske z vsestranskim pristopom k našemu društvu podpirajo s svojimi prispevki. Dovoljujemo si toraj še enkrat vse kar najsrčneje in najudaneje prositi, da naš smoter v navedeni smeri v svoji dobrosrčnosti po možnosti podpirate. Bog naj vsem obilo poplača

Pristop k društvu naj se naznani „društvu za varstvo živali v Ljubljani“ samemu ali pa sledečim gospodom: Rudolf grof Margheri, predsednik; Alojzij Paulin, društveni tajnik; Ferdinand Schulz, odbornik; Karol Benedikt, odbornik in Miha Francič, vsi stanujoči v Ljubljani. Društveni prispevek je 4 K za celo leto, kateri naj se dološlje društvu blaginju Miha Francič-u pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani.

Red sv. mašništva je prejel včeraj v škofjski kapeli v Ljubljani P. Krizogon Tischler iz frančiškanskega reda. — Subdijakonat pa sta prejela cistercijana iz Zatičine Fr. Stefan Geyer in Robert Senn.

Umrla je Marija Rožič, železniškega čuvaja žena, 78 let, Poljanska cesta 32, ostarelost.

Za božične praznike sta se preskrbela. Danes ponoči je ukradel neznan tat Oroslavu Dolencu, svečarju v Wolfvovih ulicah iz veže škaf medu — pitanca, vrednega 75 kron 60 vin. — Jakobu Dolencu, posestniku v Konjušnih ulicah št. 6 je bilo ukradenega sineči med 5. in pol 6 uro iz vrta okrog 6 kilogramov prašičjega sala, vrednega 8 kron 40 vin. Oba uzmoviča sta mislila najbrže na božične praznike.

Ljubljanski obč. svet. V včerajšnjem poročilu o seji ljubljanskega občinskega sveta naj se popravi besedilo v govoru gospoda Predoviča tako, da je imel pri 9 vagonih prašičev 100 ne pa 900 K dobička.

Književnost in umetnost.

* **Življenje za carja.** Pri današnjem drugem in zadnjem koncertu Nadine Slavjanske se bo igrala historična drama „Življenje za carja“. Glasba (orkester tuk. pešpolka št. 27) je sestavljena po kompozicijah Glinke (iz isteimenovane opere), Rubinstein, Berestowskega itd. V boljše umevanje, prinašamo našim čitateljem vsebino drame: I. Prizor: Leta 1613. o priliki začasne vlade v Rusiji dospeli so Poljaki do velike moči. Po zmagi pri Smolenskem korakali so proti Moskvi. Njih namen je bil razven tega, da s silo odvedejo ruskim carom izvoljenega Bojara Mihajla pred Teodoroviča Romanova (utemeljitelja sedanje ruske dinastije) iz njegovega grada Domnina pri Kostromi ter da ga kakor ujetnika privedejo v glavno taborišče v Vilno. V to svrhu določena poljska četa vojakov zašla je v pragozdih Kostrome ter je tako prišla v vas Domnino, ki je spadala k posestvom Romanovov. V koči seljaka Ivana Susanina se je zbirala vaška mladina na igro in ples, da praznuje izvolitev svojega graščaka vladarjem Rusije. Prihodom poljskih vojakov je bila pokvarjena radost in veselost razposajene mladine. Poljski častnik je zahteval, naj mu pokažejo pot, ki vodi v grad Domnino ter ponujal v to svrhu visoko svoto denarja. Susanin je navidezno sprejel ponudbo, ali istočasno poslal svojega unuka Vanja k carju, da ga posvari. II. Prizor: Drugi prizor igra v starih, nepregaznih, globokim snegom pokritih pragozdovih Kostrome, kamor je Susanin zavel Poljake ter jim odkrito priznal, da jih je tja dovel, da carju omogoči beg. Poljaki, ki so videli svojo pogubo pred očmi, osvetili so se ter ubili Susanina, zvestega slugo svojega gospodarja. III. Prizor: Tretji prizor se igra zopet v koči Susanina. Antonida se ne more umiriti, ker nima vesti o usodi svojega očeta in Vanje. Poslednji slednjič pridvi v kočjo z veselo vestjo, da je carjevo življenje rešeno. Istočasno prinesejo truplo ubitega Susanina. — Epilog: Ulica v Moskvi pred carskim dvorom. Narod čaka na prihod kronanjskega spreveda ter prireja carju burne ovacije.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Strašen vihar je divjal te dni ob portugalskem obrežju. 18 ribičev je izgubilo življenje, 600 ribičev je v silni bedi. Tudi mnogo drugih ljudi je ponesrečilo. — **Nesreča v tovarni.** V tovarni Spodio na Sušaku je bila eksplozija. Plameni so napolnili ves prostor za stroje. Od 8 delavcev sta dva popoloma zgorela, pet delavcev je težko ranjenih. — V Berolinu vzbuja pozornost, da je zopet izginila neka osem let stara deklica. — En milijon zaigral. Solastnik knjigotržnice Calvay v Berolinu dr. Gottelf je izginil iz Berolina. Zaigral je en milijon. — **Društvo proti klepetanju** in obrekovanju so ustanovili v Insterburgu. — **Nov brzojavni aparat** sta izumila ogrska inženirja Antal Pollack in Jožef Virag. Stroj tekst v latinici zapisuje.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celje, 22. dec. Okrajni zastop celjski danes razpuščen. Posle prevzame višji komisar Lehmann.

Dunaj, 22. dec. V današnji seji nižjeavstrijskega dež. zbora je bil danes velik vihar. Galerija je vpila na Seitz, da so pri zadnji demonstraciji sedelovali samo lopovi in postopači. Seitz je na ves glas protestiral. Ko je Kolisko govoril proti kršč. socialcem, mu je zaklical Gessmann, naj vprša Derschatto v kakem razmerju je nemška ljudska stranka z vlado. — **Völkel:** „Derschatta je pošten mož ter nima nobene reda.“ Bielohlavek: „Za Vas bi bil jaz bečarjev red“. Nakrat se začuje močno lajanje, a ne opazi se, odkod prihaja. Voelkel kriči na kršč. socialce: „Le lajajte, vsaj ste psi!“ Kršč. socialni poslanci planejo proti Völklju ter mu groze s pestmi. Nekateri poslanci mu kličejo: „Pobili vas bomo kakor steklega psa!“ Sklican je bil takoj disciplinarni odsek, ki je Völkla izključil iz današnje seje.

Dunaj, 22. decembra. Razzodba proti defraudantu Jennerju in tovarišem se razglasi še danes.

Inomost 22. decembra. Danes sta bila dva tukajšnja Schönererijanca obsojena vsak na petdnevni zapor, ker sta dopisnika laškega lista iz Milana dr. Albertinija v noči od 4. na 5. nov. obdelavala z brcami.

Lvov, 22. dec. Poljski listi odklanjajo predlog o koalicijskem ministrstvu Bärnreither Kramar.

Sofija, 22. dec. Jutri se otvori tu razstava bolgarskih umetnikov, na katero so povabljeni tudi Hrvati. Več hrvaških književnikov in umetnikov pride v Božiču sem.

Berolin, 22. decembra. O pomenu od Japoncev zavzete utrdbe Kinkvanšan so mnenja razdeljena. Utrdba baje ni velike važnosti, ker jo Rusi z bližnjih holmov lahko obvladujejo. Južno-vzhodno ležeči grič, katerega so Japonci zavzeli, nima velike važnosti.

London 22. dec. „Morningpost“ poroča iz Tokia: Iz luke Yokosuhu odhajajo vsak dan tovarne ladje s topovi, streljivom ter z drugimi vojnimi potrebščinami proti Ribiškim otokom. Za guvernerja tega otoka je bil imenovan general Horjo. V japonskih pomorskih krogih se govori, da namerava rusko brodovje napasti te otoke, da si tako napravi na njih svojo podlago.

Berolin, 22. dec. Soc. dem. listi poročajo, da v neki danski tovarni orožja blizu Kodanja izdelujejo za rusko armado brizgalke krogelj, ki so izum danskega voj. ministra in najnovejše delo na vojaškem polju. Ta naprava se baše avtomatično ter se iz nje lahko izstrelji 100 krogelj v minuti. Rabijo jih lahko tudi jezdec.

Berolin, 22. decembra. Iz Peterburga se poroča, da je na prvem tehnološkem plesu romanopisec Gorkij provzročil škandal. Gorkij, obdan od kakih trideset kmečko oblečenih tovarišev, je vdrl v dvorano, pojoč revolucionarne pesmi. Ker ni hotel izlepa dati miru, je glasba nehala, dame so šle proč, moški so pa Gorkega pretepli in vrgli vun.

Peterburg, 22. dec. Minister notranjih zadev je ustavil za tri mesece izdajanje anti-semitskega lista „Besarabec“.

Peterburg, 22. dec. (K u.) Predsednik zemstva Černigov je carju 19. t. m. poslal brzojavko, v kateri prosi za reformo ustave. Car je na brzojavko zapisal: Ta brzojavka je predrznost in brezaktnost, zadeva državnih postav ni stvar zemstva, ki ima svoj delokrog v postavah natančno začrtan.

Pariz, 22. dec. Oče Syvetona bo tožil udovo svojega sina, češ, da mu je ona sina umorila. Razni listi pravijo, da je žena umorila Syvetona, ker se je polakomnila zavarovalne svote 150.000 frankov.

Pariz, 22. dec. Državni pravdnik Jošip Menard je že uležil obtožbo proti Syvetonovi soprogi.

Carigrad, 22. decembra. V Logači v okrožju Gevljev se zažgali vstaši hiše patriarhističkega popa ter njega, njegovo ženo in njegovo dete ubili.

Lipik, 22. dec. Uprava tukajšnjega kopališča je ponudila ruskemu poslaniku na Dunaju, da je pripravljena sprejeti 300 obolenih ali ranjenih ruskih častnikov za polovico navadne oskrbovalne cene.

Proda se

prostovoljno na Spodnjem Štajarskem
se nahajajoča, dobro idoča čez 70 let stara

usnjarija

z zalogo blaga vred.

K isti spadajoča poslopja so močno zidana
in dobro ohranjena; krog odjemalcev je
veliki; usnjarija je od železnice in pošte od-
daljena 5 minut, leži pri farni cerkvi in blizu
šole; z usnjarijo je tudi združena prodaja
drobnega špeceriljskega blaga.

Naslov pove upravništvo Slovenca!

Prodajalko,

izurjeno v špecerijski stroki,

in

učenca

iz dobre hiše in poštenih starišev,
sprejme takoj

2130 3-1

tvrdka Jos. Jebačin v Ljubljani.

Zahvala.

2134

Vsem onim, ki so se v toliko
častnem številu udeležili današnjega
pogreba pokojnega gospoda

Ivana Škerjanca

občinskega svetnika, hišnega po-
sestnika itd. v Ljubljani,

izreka se tem potom najiskrenejša
zahvala. Posebno se pa še srčno za-
hvaljuje za zadnje častno spremstvo
ljubljanškemu županu gosp. Ivanu
Hribarju, gg. članom občinskega
sveta ljubljanskega, ki so polnošte-
vilno izkazali zadnjo čast svojemu
pokojnemu tovarišu, g. Franu Koll-
mannu, predsedniku „Mestne hrani-
larnice ljubljanske“, gg. uradnikom
stolnega mesta ljubljanskega, slavnim
deputacijam vseh pri pogrebu zastop-
anih društev in posebno še društvom
„Ljubljanski Sokol“, „Slavec“
in „Ljubljana“, ki so poslala k
pogrebu številne deputacije z dru-
štenimi zastavami, nadalje združe-
nemu pevskega zboru „Glasbene
Matiče“, „Ljubljane“ in „Slavca“
za ganljivo petje pri kapeli in ob
odprtem grobu, ljubljanski dru-
štveni godbi za tolažilno godbo
ter končno vsem darovalcem prelepih
vencev.

V Ljubljani, 21. decembra 1904.

Zalujoči ostali.

Zaščitna znamka: „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za

Pain-Expeller

je splošno priznано kot izvrstno bol
blažujoče mazilo; cena 80 v., K 140
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega posoda pri-
ljubljenega domačega sredstva, naj se
jemlje le originalne steklenice v skat-
ljah z našo zaščitno znamko „Sidro“
iz Richterjeve lekarne, potem se je
gotovo prejel originalni izdelek.

RICHTERJEVA LEKARNA
k „zlatem levu“ v Pragi
Elizabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpošiljanje.

Pasti

za podgane, dihurje krte, miši itd.

patentirani najnovejši ameriški sistem

prodaja in razpošilja trgovina

2088 26-3

STREL v Mokronogu, Dolenjsko.

Presenečeni uspeh lova se garantira. Cene jako nizke.

2135

Globoko užaljeni naznanjamo vsem
sorodnikom, znancom in prijateljem
prežalostno vest, da je Bogu Vsemo-
gočnemu dopadlo v svoji neskončni
previdnosti našo preljubljeno mater,
staro mater in taščo, gospo

Ano Terpinc

po dolgi, mučni bolezni prevideno s
sv. zakramenti za umirajočo, danes
dne 21. dec. ob 6. uri zvečer, v 78. letu
svoje starosti, k sebi v boljše živ-
ljenje poklicati.

Truplo predrage rajnice se bode pre-
neslo v petek, ob 1/4. uri popoldne,
na pokopališče Zale, k večnemu po-
čitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale
v raznih cerkvah.

Nepozabljivo rajnico priporočamo v
pobožno molitev in blag spomin.

Kamnik 21. dec. 1904.

Avust, Ivan, Fran, in Jakob Ter-
pine, sinovi. — Franja Vidmar, roj.
Terpine hči. — Janko Vidmar ces.
kr. poštni kontrolor, zet. — Franja
Terpine roj. Iglič, Julija Terpine
roj. Iglič, Helena Terpine roj. Le-
vičnik, Josipina Terpine, roj. Kuc-
ler sinake — Ivanka, Minka, Av-
gust, Franja, Karol Terpine in Bo-
gomila, Vladimir, Mira, Stana, Vera
Vidmar, vnuki in vnukinje.

Venel se na željo pokojnice, hva-
ležno odklanjajo.

Franc Stupica,

Ljubljana, Marije Terezije cesta 1.

v Ančnikovi hiši poleg Figovca.

Priporočam **slamorenice, mlatilnice, čistil-
nice, gepelne, preše za grozdje in sadje,
pluge in brane** najboljšega izdelka ter **samokol-
nice**. Dalje: **Sesalke za vodo in gnojnice**, po-
cinkane, asfaltirane in svinčene ovi za napeljav-
vode, razne tehtnice z uteži, štedilnike vse-
vrst, kuhinjsko opremo, nagrobne križe, na-
kovača, privlake, žage, kotle za klajo in
žganje.

**Portland in Roman-cement, železniške
šine in traverze, poljski mavci.**

**Mizarstvo, tesarsko in ključavničarsko
orodje** ter vse druge v železno stroko spada-
joče predmete.

Velika zaloga vedno svežega špe-
cerijskega blaga.

Klobuke, cilindre,**čepice**

in raznovrstno

perilo

za gospode

priporočam

G. Čadež.

2115 5-2

Otvoritev kavarne „pri Zajcu“!

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril v prostorih
svoje restavracije

„pri Zajcu“ na Rimski cesti št. 24

(t. j. na vogalu Rimske, Bleiweisove in Tržaške ceste)

kavarno

kjer mi bode možno vstrezati z najboljšo kavo, kakor z raznimi gorkimi in
osvežujočimi pijačami, kot tudi z raznimi svetovnoznanimi likerji in drugimi
finimi in pristnimi domačimi žganimi pijačami.

V zabavo so vse dovoljene igre, posebno pa se odlikuje **modernejši biljard**.
— Na razpolago je mnogo časopisov kateri se oddajo v sub-abonement. — Ob
cnem slavnem občinstvu opozarjam, da imam kakor vedno, najbogatejšo izber
raznih pristnih namiznih, stekleničnih ter tu in inozemskih desertnih in
medicinalnih vin. Toči se vedno sveže najbolj priljubljeno pivo. — Postreže
se ob vsakem času z raznimi gorkimi in mrzlimi jedili, ter vse po zmernih
cenah. — Oddajo se vse pijače in jedila čez ulico. — Sprejemajo se abonenti
na hrano, kakor naročila za razne gostije po poljubnih cenah.

Za vsestransko blagonaklonjenost in obisk moje restavracije in kavarne
se najudaneje priporočam

2128 5-1

Auguštin Zajec.

Istrska vina

lastnega pridelka,

— nova, —

muškateljce, belo, rdeče in te-
ran. Specijaliteta: belo vino za sveté
maše.

Dobiva se edino-le pri pridelovalcu in
lastniku vinogradov **Antonu Ferlan di**
Giorgio, Rovinj Istra. 2053 20-4

Žive ribe

2077 4-4

se dobé v trgovini z ribami in delikatesami

J. C. Praunseiss, Ljubljana

1200 kg. v zalogi.

Zunanja naročila se izvršujejo točno.

Radi izredno velike zaloge

oddajo se do 1. januv. 1905 vsi zimski predmeti po zelo

znižanih cenah:

zimske suknje
ulstro, sportne suknje
suknje s kožuho
kožuhov. za v mestu
in potovanje
obleka za gospode in
dečke

jopice
paletoti
dubl- ovratniki
dežni plašči
koljeri iz kožuho
otroški plašči
otroški ovratniki

v Angleškem skladišču oblek

Ljubljana, Glavni trg št. 5.

2123 3-2

Velespoštovanjem

O. Bernatovič.

Vinograd:

Krško, Tršakagora.

Jeglič - eva vinska klet

Pred škofijo št. 1

priporočam svoj lastni in odlikovani pridelek:

Vinograd:

Osreddek.

2124 4-2

Gviček novi rdeči liter 36 kr., stari beli liter 40 kr., stari rdeči liter 48 kr.,

kakor tudi stara in nova istrijska, štajerska in ogrska vina po 24 — 64 kr. liter.